

Justícia restaurativa i mediació penal adulta: aplicació pràctica per a l'àmbit social i penal

DURADA: 12 h

DATES: Dimecres, 8, 15, 22 i 29 d'octubre

HORARI: 16h a 19h

FORMAT: En línia.

LLOC: AulaCEESC

INTRODUCCIÓ

Aquesta formació està dissenyada per a professionals interessats en desenvolupar-se en l'àmbit de la mediació, la mediació penal i la justícia restaurativa amb persones adultes. Ofereix una introducció sòlida als principis i valors restauratius, com ara la responsabilitat, la reparació del dany, el diàleg i la reintegració social, elements clau per facilitar processos transformadors i respectuosos amb totes les parts implicades.

El programa posa especial èmfasi en el desenvolupament de destreses comunicatives, aprofundint en l'ús del llenguatge verbal i no verbal com a eina per generar confiança i seguretat relacional. S'hi treballen estratègies per a una comunicació empàtica i eficaç, tenint en compte els diferents perfils de personalitat i estils comunicatius que poden aparèixer en els processos de mediació.

Mitjançant casos pràctics i experiències reals, els participants analitzen situacions complexes que permeten entendre en profunditat el rol de les víctimes, les persones infractores i els professionals que hi intervenen. Aquesta perspectiva aplicada ajuda a consolidar coneixements i a desenvolupar criteris per a una pràctica ètica, eficaç i centrada en les persones, o per a introduir-se en l'àmbit professional, que vulguin integrar estratègies restauratives i competències comunicatives avançades en la seva pràctica professional.

FORMADORS

- **Maria Torra i Reventós:** educadora social, col·legiada 1593 i mediadora. Té més de 20 anys d'experiència al Departament de Justícia, treballant en àmbits com DGAIA, Justícia Juvenil i Centres Penitenciaris. Ha estat tutora de pràctiques universitàries (2008–2023) i docent en mediació a l'Institut Mollet del Vallès. És coautora del projecte *Justícia Restaurativa Penal Adulta, un tipus de mediació diferent* i autora de diversos articles sobre justícia juvenil i restaurativa. També ha impulsat el projecte Tecnologia i Ocupació per a l'empoderament de col·lectius vulnerables.

Pel que fa a formació, és diplomada en Educació Social (UB, 1997) i ha ampliat els seus estudis amb diversos màsters i especialitzacions en mediació, dret penal, psicologia penitenciària, àmbit sociosanitari i direcció de serveis socials.

- **Marc Balastegui,** auxiliar judicial amb més de 20 anys d'experiència professional en l'àmbit de justícia. Coautor del projecte *Justícia Restaurativa Penal Adulta, un enfocament alternatiu basat en la mediació*. Ha realitzat docència al Centre d'Estudis Jurídics – Formació Especialitzada de la Generalitat de Catalunya. Actualment cursa el Grau Superior d'Integració Social i el segon curs del Grau de Dret.

OBJECTIUS

- Conèixer les normatives aplicables a nivell europeu, estatal i autonòmic, així com els efectes legals dels acords de mediació.
- Desenvolupar estratègies verbals i no verbals per establir confiança i identificar perfils personals.
- Comprendre el circuit judicial i les garanties que ha de complir tot procés de mediació penal, especialment en casos sensibles com la violència de gènere.
- Identificar els avantatges específics de la mediació penal per a víctimes, infractors i el sistema judicial.
- Analitzar la mediació i la justícia restaurativa en la fase d'execució penal, el seu impacte en la reinserció social.

- Promoció dels valors com la cultura de la responsabilitat, el diàleg i reparació del dany.
- Reflexionar sobre la implementació pràctica de la mediació penal adulta i les seves implicacions ètiques.

METODOLOGIA

La formació es duu a terme en línia, mitjançant una metodologia accessible i dinàmica que facilita la participació activa dels i les professionals. Les sessions són expositives i estan guiades per formadores expertes en justícia restaurativa i mediació penal, que acompanyen l'aprenentatge amb exemples concrets i eines aplicables a la pràctica.

Al llarg del curs, es combinen explicacions teòriques amb l'anàlisi de casos reals, simulacions pràctiques i espais de reflexió compartida. Aquesta combinació permet integrar coneixements conceptuals amb habilitats professionals, des d'un enfocament clarament pràctic i orientat a les necessitats dels perfils que treballen en l'àmbit social, jurídic, comunitari o penitenciari. L'objectiu és oferir una formació útil, aplicada i rigorosa que proporcioni recursos concrets per a l'acompanyament i la intervenció en processos restauratius.

CONTINGUTS

- Introducció als fonaments i valors de la justícia restaurativa, amb especial atenció al llenguatge restauratiu i la comunicació empàtica com a instruments essencials.
- Anàlisi de les fases del procés de mediació penal, del marc legal aplicable i dels efectes jurídics dels acords, incorporant l'estudi dels estils comunicatius com a factor determinant.
- Desenvolupament de casos pràctics i reflexió crítica sobre els límits, l'ètica professional i la viabilitat d'implantació real de la mediació dins del sistema penal, integrant la identificació de perfils de personalitat per adaptar les intervencions.
- Tracte de la mediació en fase d'execució penal i de les seves implicacions per a la víctima, l'infractor i la societat, fent èmfasi en el paper del llenguatge no verbal i el reconeixement emocional en els processos de responsabilització i reinserció.

SESSIONS

Sessió 1. *Introducció a la justícia restaurativa i la mediació penal*

Presentació dels fonaments i valors de la justícia restaurativa. Diferències Justícia Juvenil i Justícia Penal Adulta. Paper de les parts implicades en el procés i importància del llenguatge restauratiu com a vehicle de reconeixement, responsabilitat i reparació.

Sessió 2. *Procés de mediació penal: fases i estratègies*

Anàlisi de les fases del procés (acollida, diàleg, acord, execució). Eines per facilitar el diàleg i la responsabilitat, posant l'accent en la comunicació verbal i no verbal, així com en la detecció d'estils comunicatius i perfils de personalitat. Paper del mediador/a com a facilitador empàtic i adaptatiu.

Sessió 3. *Marc legislatiu i aplicació pràctica*

Normativa aplicable a Catalunya, l'Estat espanyol i l'àmbit europeu. Revisió de sentències model. Dificultats i oportunitats reals d'implantació, tenint en compte les dinàmiques comunicatives dels actors implicats i l'impacte dels acords segons els perfils de les parts.

Sessió 4: *Casos pràctics, ètica i avaluació final*

Estudi i debat de casos reals. Reflexió sobre els límits, la confidencialitat i l'ètica professional. Anàlisi de les estratègies comunicatives utilitzades, la lectura emocional de les interaccions i el tractament dels casos segons les característiques psicològiques de les persones participants. Conclusions i retorn dels continguts apresos.